

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/30/2002

STOSUNEK DO RZĄDU LESZKA MILLERA PO TRZECH MIESIĄCACH DZIAŁALNOŚCI

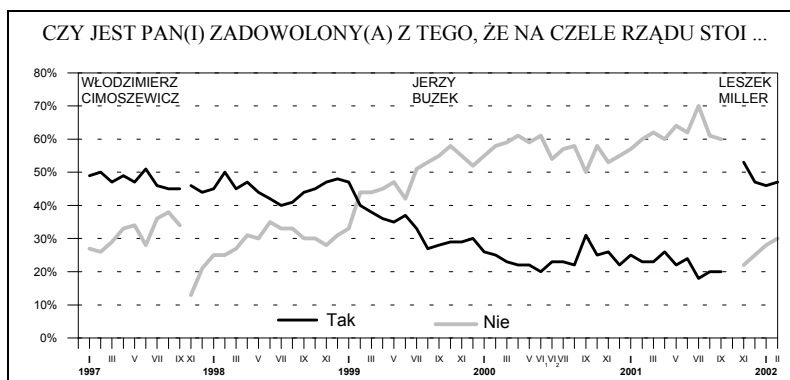
KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY 2002

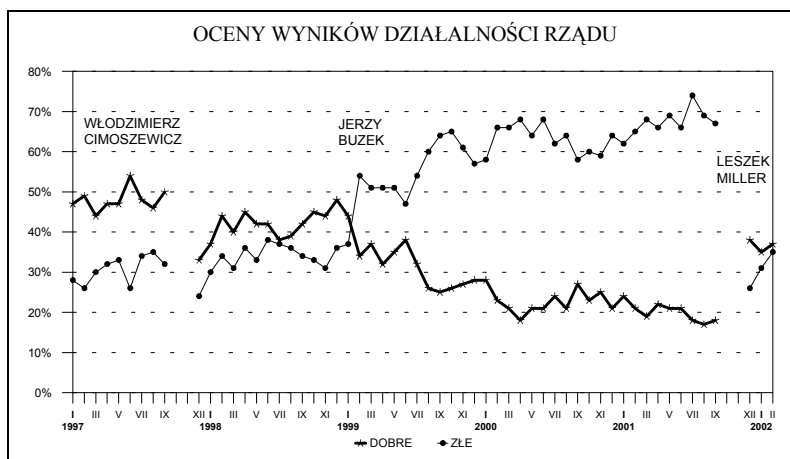
PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

STOSUNEK DO RZĄDU LESZKA MILLERA PO TRZECH MIESIĄCACH DZIAŁALNOŚCI

- Od grudnia ubiegłego roku poparcie dla rządu utrzymuje się na niezmiennym poziomie - zwolennicy rządu wyraźnie przeważają nad jego przeciwnikami. Badani zadowoleni z tego, że premierem jest Leszek Miller, są znacznie liczniejsi od niezadowolonych, choć liczba tych ostatnich powoli, ale systematycznie, rośnie.

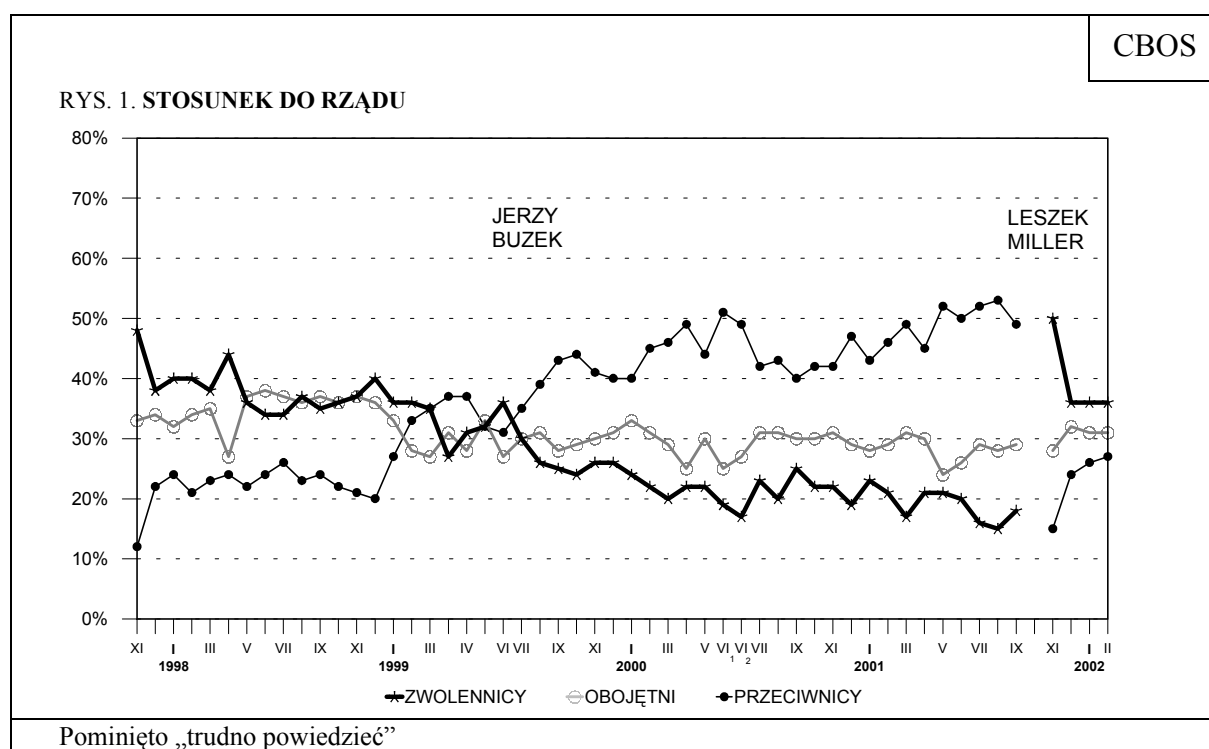

- Pogarszają się natomiast oceny wyników działalności rządu - obecnie opinie negatywne (35%) niemal zrównały się z pozytywnymi (37%).

- Ponad dwie piąte badanych (42%) uważa, że rząd Leszka Millera jest lepszy od rządu Jerzego Buzka, a tylko 11% ocenia, iż jest gorszy. Znaczna grupa respondentów (36%) twierdzi, że obecna ekipa rządowa jest taka sama jak poprzednia - ani lepsza, ani gorsza.
- Tylko ponad jedna czwarta ankietowanych (29%) uważa, że obecny rząd ma na uwadze przede wszystkim interesem państwa, natomiast co drugi (51%) przypisuje temu gabinetowi kierowanie się raczej interesami partii, wchodzących w jego skład.

Wyniki lutowego sondażu¹ wskazują, że po ostudzeniu nadziei, jakie z reguły towarzyszą formowaniu się nowego układu politycznego po wyborach, obecnie nastąpił okres stabilizacji i - być może - wyczekiwania. Trzeci z kolei miesiąc stabilnym nastrojom społecznym² towarzyszy brak zmian w postawach społecznych wobec rządu.

Do grup, w których przeciwnicy rządu przeważają nad jego zwolennikami, należą jedynie prowadzący samodzielną działalność gospodarczą, robotnicy niewykwalifikowani oraz bezrobotni. Wśród przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji rząd ma tyle samo zwolenników, co przeciwników. W pozostałych grupach społecznych zwolennicy rządu

¹ Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (147) przeprowadzono w dniach od 1 do 4 lutego 2002 roku na liczącej 954 osoby reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłej ludności Polski.

² Por. komunikat CBOS „Nastroje społeczne w lutym”, luty 2002.

przeważają nad przeciwnikami. Warto jednak zwrócić uwagę, że wśród osób będących w ciężkiej sytuacji materialnej i charakteryzujących się niskimi wyznacznikami statusu społecznego najczęściej spotykaną postawą wobec rządu jest obojętność. Dotyczy to robotników - zarówno wykwalifikowanych, jak i niewykwalifikowanych - bezrobotnych, badanych o najniższych dochodach i niezadowolonych z własnej sytuacji materialnej.

Tabela 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań											
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX*	XI	XII	I	II
	2001										2002	
	w procentach											
Zwolennicy	21	17	21	21	20	16	15	18	50	36	36	36
Przeciwnicy	46	49	45	52	50	52	53	49	15	24	26	27
Obojętni	29	31	30	24	26	29	28	29	28	32	31	31
Trudno powiedzieć	4	3	4	4	4	3	4	4	7	8	7	6

* Do września 2001 roku wskazania dotyczą rządu Jerzego Buzka, a od listopada - rządu Leszka Millera

W lutym 1998 roku, również po trzech miesiącach pracy, rząd Jerzego Buzka miał nieco większe poparcie niż obecny - 40% zwolenników (o 8 punktów mniej niż w listopadzie '97) i 21% przeciwników (o 9 punktów więcej niż w listopadzie).³

Gabinet Leszka Millera cieszy się największym uznaniem, rzecz jasna, tych, którzy w ubiegłorocznych wyborach głosowali na partie wchodzące w skład obecnej koalicji rządowej. Niemniej jednak częściej popierają go wyborcy SLD-UP niż elektorat PSL. Wśród tych, którzy opowiedzieli się za PSL, zwraca uwagę dość znaczna grupa osób deklarujących się jako przeciwnicy rządu. Jednocześnie trzeba zwrócić uwagę, że od jednej szóstej do jednej czwartej elektoratów partii opozycyjnych to osoby obecnie deklarujące swoje poparcie dla rządu SLD-UP-PSL. Wśród osób nieuczestniczących w wyborach postawą dominującą jest obojętność wobec rządu.

³ Por. komunikat CBOS „Stosunek do rządu Jerzego Buzka po stu dniach działalności”, marzec '98.

Tabela 2

Elektoraty partii i ugrupowań politycznych*	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	obojętni	przeciwnicy	Trudno powiedzieć
	w procentach			
SLD-UP	74	17	5	4
PSL	59	22	18	1
Samoobrona	17	29	50	4
PO	18	23	54	5
PiS**	18	23	55	4
LPR**	25	16	47	12
Nieuczestniczący w wyborach	21	42	29	8
*Określone na podstawie odpowiedzi dotyczących głosowania w ostatnich wyborach parlamentarnych **Ze względu na małą liczebność osób deklarujących głosowanie na te ugrupowania dane te należy traktować ostrożnie				

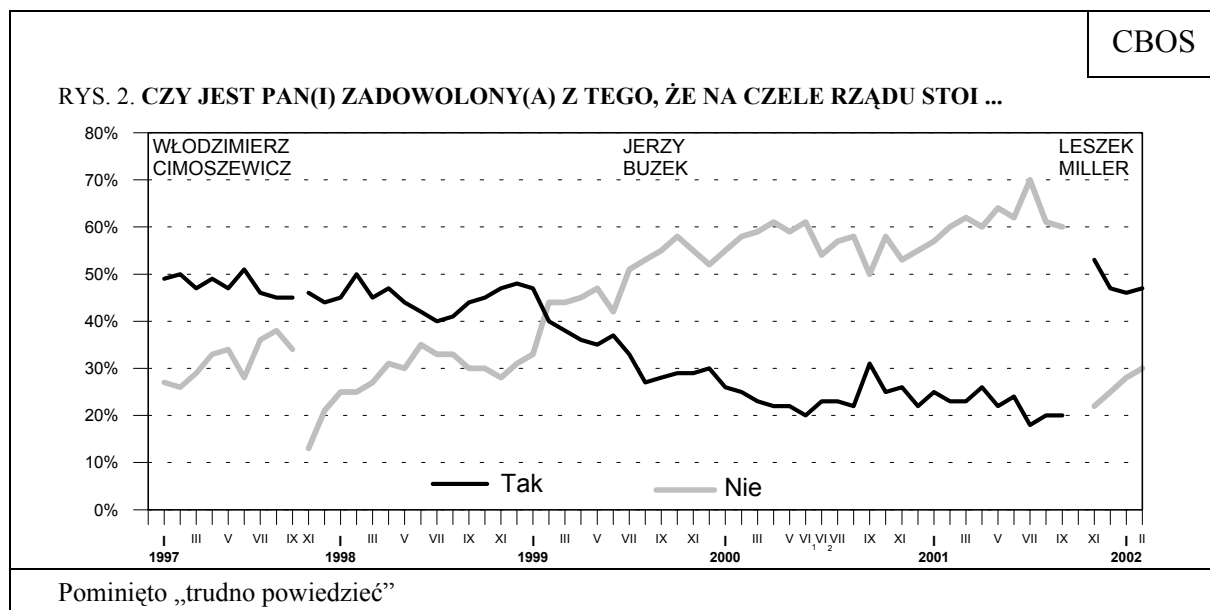
W listopadzie ubiegłego roku połowa badanych liczyła na to, że polityka nowego rządu stwarza szanse poprawy stanu gospodarki, a tylko jedna czwarta wyrażała sceptycyzm. Jednak już w grudniu nadzieje związane z działalnością rządu w tej dziedzinie znacznie osłabły, nasiliły się natomiast postawy pesymistyczne i liczebność obydwu tych grup niemal się wyrównała. Stan taki utrzymuje się do dziś.

Tabela 3

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?	Wskazania respondentów według terminów badań											
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX*	XI	XII	I	II
	2001										2002	
	w procentach											
	Tak	17	16	15	13	14	11	10	11	51	38	39
Nie	71	75	75	79	75	80	79	74	24	39	38	39
Trudno powiedzieć	12	9	10	8	11	9	11	15	25	23	23	20

* Do września 2001 roku wskazania dotyczą rządu Jerzego Buzka, a od listopada - rządu Leszka Millera

Blisko połowa badanych (47%) akceptuje osobę premiera. Jest to o 11 punktów więcej niż osób deklarujących się jako „zwolennicy rządu”. Jednocześnie niespełna jedna trzecia ankietowanych (30%) wyraża dezaprobatę (o 3 punkty więcej niż określających się jako „przeciwnicy rządu”). Liczba osób zadowolonych z tego, że premierem jest Leszek Miller, od grudnia nie zmieniła się, wzrosła natomiast w tym czasie, choć nieznacznie, liczba niezadowolonych.

Niezadowoleni z tego, że premierem jest Leszek Miller, przeważają nad zadowolonymi w tych grupach społecznych, w których zaznacza się przewaga przeciwników rządu - wśród prowadzących samodzielną działalność gospodarczą oraz robotników niewykwalifikowanych. Natomiast bezrobotni, wśród których również rząd ma więcej przeciwników niż zwolenników, w stosunku do premiera dzielą się na trzy niemal równoliczne grupy - zadowolonych, niezadowolonych i niemających zdecydowanego poglądu w tej sprawie - z tym jednak, że nieco więcej jest zadowolonych.

Tabela 4

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Leszek Miller?	Wskazania respondentów według terminów badań											
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX*	XI	XII	I	II
	2001										2002	
	w procentach											
Tak	23	23	26	22	24	18	20	20	53	47	46	47
Nie	60	62	60	64	62	70	61	60	22	25	28	30
Trudno powiedzieć	16	15	14	14	14	12	19	20	25	28	26	23

* Do września 2001 roku pytanie dotyczyło Jerzego Buzka

Warto też zauważyć, że w elektoracie PSL premier cieszy się niemal takim samym poparciem jak wśród sympatyków SLD, podczas gdy rząd ma mniej zwolenników w elektoracie PSL niż wśród wyborców SLD-UP.

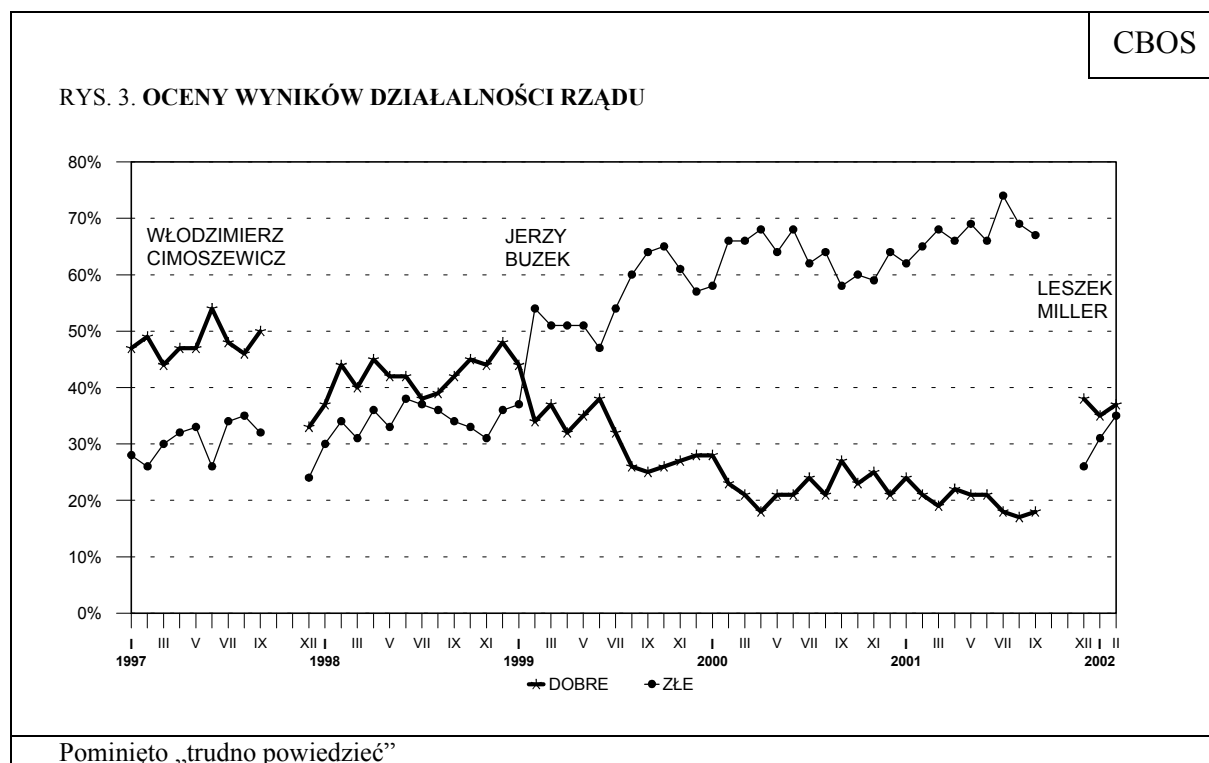
Tabela 5

Elektoraty partii i ugrupowań politycznych*	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Leszek Miller?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD-UP	79	7	14
PSL	73	24	3
Samoobrona	35	50	15
PO	32	56	12
PiS**	22	59	19
LPR**	22	54	24
Nieuczestniczący w wyborach	37	32	31

*Określone na podstawie odpowiedzi dotyczących **głosowania w ostatnich wyborach parlamentarnych**

**Ze względu na małą liczebność osób deklarujących głosowanie na te ugrupowania dane te należy traktować ostrożnie

Pogorszeniu uległy opinie o całokształcie działalności rządu. Wprawdzie liczba ocen pozytywnych od grudnia utrzymuje się na tym samym poziomie, jednak z miesiąca na miesiąc wzrasta liczba ocen negatywnych, w wyniku czego już niemal równoważą się z pozytywnymi.

Oceny negatywne wyraźnie przeważają nad pozytywnymi wśród pracujących na własny rachunek, pracowników umysłowych niższego szczebla i bezrobotnych. Mniejszą przewagę notujemy wśród kadry kierowniczej i inteligencji, robotników niewykwalifikowanych i rolników, a także wśród ogółu mieszkańców wsi i małych miast. Z kolei najwięcej ocen pozytywnych uzyskał rząd wśród robotników wykwalifikowanych, uczniów i studentów oraz emerytów. Należy też zauważyć, iż więcej dobrych opinii o działalności rządu można spotkać wśród młodzieży i osób starszych (powyżej 55 roku życia), natomiast mniej - wśród badanych w wieku średnim (od 25 do 54 lat).

Tabela 6

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Leszka Millera od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań										
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX*	XII	I	II
	2001									2002	
	w procentach										
Dobrze	21	19	22	21	21	18	17	18	38	35	37
Źle	65	68	66	69	66	74	69	67	26	31	35
Trudno powiedzieć	14	13	12	10	13	8	14	15	36	34	27

* Do września 2001 roku pytanie dotyczyło rządu Jerzego Buzka

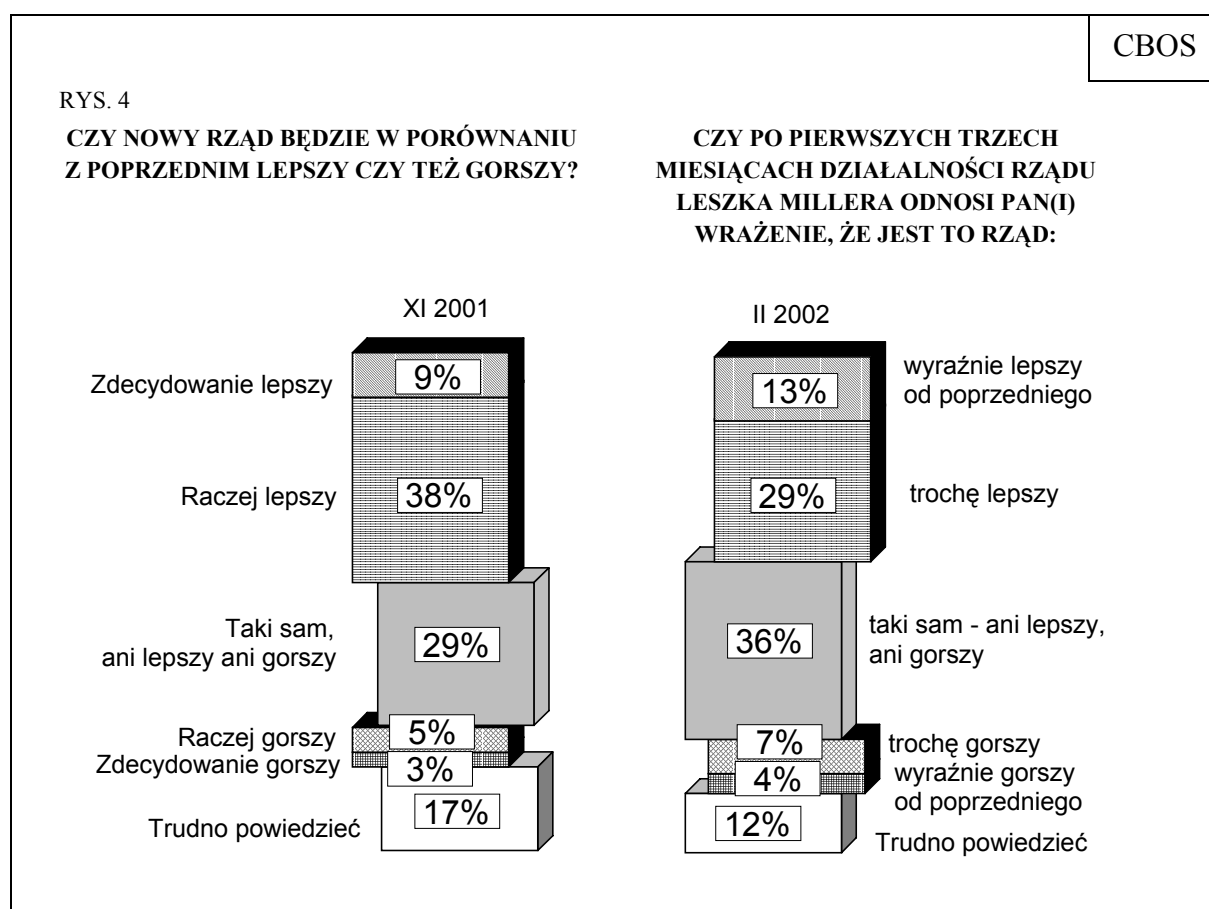
Zwraca też uwagę silny krytycyzm wobec dokonań rządu Leszka Millera wśród wyborców PSL. Jest on wprawdzie mniejszy niż wśród tych, którzy głosowali na partie opozycyjne, ale znacznie większy niż w elektoracie SLD-UP.

Tabela 7

Elektoraty partii i ugrupowań politycznych*	Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Leszka Millera od czasu objęcia przezeń władzy?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD-UP	65	12	23
PSL	52	33	15
Samoobrona	26	50	24
PO	17	65	18
PiS**	27	55	18
LPR**	14	66	20
Nieuczestniczący w wyborach	28	37	35
*Określone na podstawie odpowiedzi dotyczących głosowania w ostatnich wyborach parlamentarnych			
**Ze względu na małą liczebność osób deklarujących głosowanie na te ugrupowania dane te należy traktować ostrożnie			

Ponad dwie piąte badanych (42%) uważa obecny rząd za lepszy od poprzedniego, a nieco mniej osób ocenia, że jest on „taki sam - ani lepszy, ani gorszy”. Tylko co dziewiąty respondent uważa rząd Leszka Millera za gorszy od rządu Jerzego Buzka.

W stosunku do oczekiwań z listopada ubiegłego roku nieznacznie spadła liczba ocen pozytywnych („lepszy”), wzrosła zaś odpowiedzi: „taki sam” i „gorszy”. Są to jednak różnice niewielkie.

Przekonanie, że rząd Leszka Millera jest taki sam jak rząd Jerzego Buzka, dominuje wśród konsekwentnie krytycznych wobec rządu robotników niewykwalifikowanych oraz bezrobotnych, niewielką przewagę uzyskuje także wśród kadry kierowniczej i inteligencji oraz rencistów. Trzeba dodać, że pogląd ten jest najczęściej spotykany także wśród badanych niezadowolonych ze swojej sytuacji materialnej. Podzielone zdania co do tego, czy rząd Leszka Millera jest lepszy czy taki sam jak poprzedni, mają pracownicy umysłowi niższego

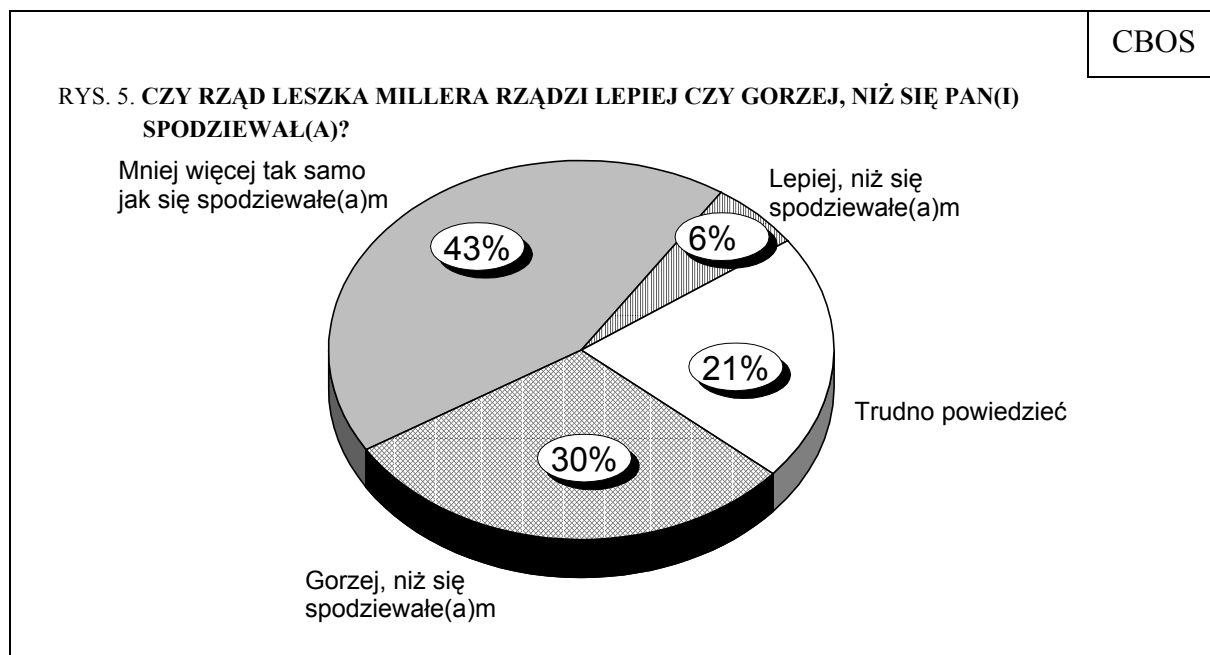
szczebla oraz tzw. fizyczno-umysłowi, a patrząc z innego punktu widzenia - także mieszkańcy największych oraz najmniejszych miast. W pozostałych grupach dominuje przekonanie, że obecny rząd jest lepszy od poprzedniego.

Ocena porównawcza obydwu rządów jest silnie związana z poglądami politycznymi. Badani deklarujący poglądy lewicowe w zdecydowanej większości uważają rząd Leszka Millera za lepszy od rządu Jerzego Buzka. Natomiast poglądy centrowe, prawicowe, a także niesprecyzowane sprzyjają opinii, że obecny rząd jest taki sam jak poprzedni. W elektoratach partii i ugrupowań politycznych oceny te kształtują się następująco:

Tabela 8

Elektoraty partii i ugrupowań politycznych*	Czy po pierwszych trzech miesiącach działalności rządu Leszka Millera odnosi Pan(i) wrażenie, że jest to rząd:			
	lepszy od poprzedniego	taki sam - ani lepszy, ani gorszy	gorszy od poprzedniego	Trudno powiedzieć
	w procentach			
SLD-UP	73	17	2	8
PSL	50	40	2	8
Samoobrona	42	43	15	0
PO	18	52	20	10
PiS**	18	65	6	11
LPR**	22	28	32	18
Nieuczestniczący w wyborach	33	41	12	14
*Określone na podstawie odpowiedzi dotyczących głosowania w ostatnich wyborach parlamentarnych				
**Ze względu na małą liczebność osób deklarujących głosowanie na te ugrupowania dane te należy traktować ostrożnie				

Zadaliśmy również pytanie, jak badani oceniają obecnie sprawowanie władzy przez rząd Leszka Millera w stosunku do swoich oczekiwań? Czy rząd ten rządzi tak, jak się tego spodziewali, czy też lepiej lub gorzej? Blisko jedna trzecia ankietowanych czuje się zawiedziona - uważa, że rząd ten rządzi gorzej, niż tego oczekiwali.

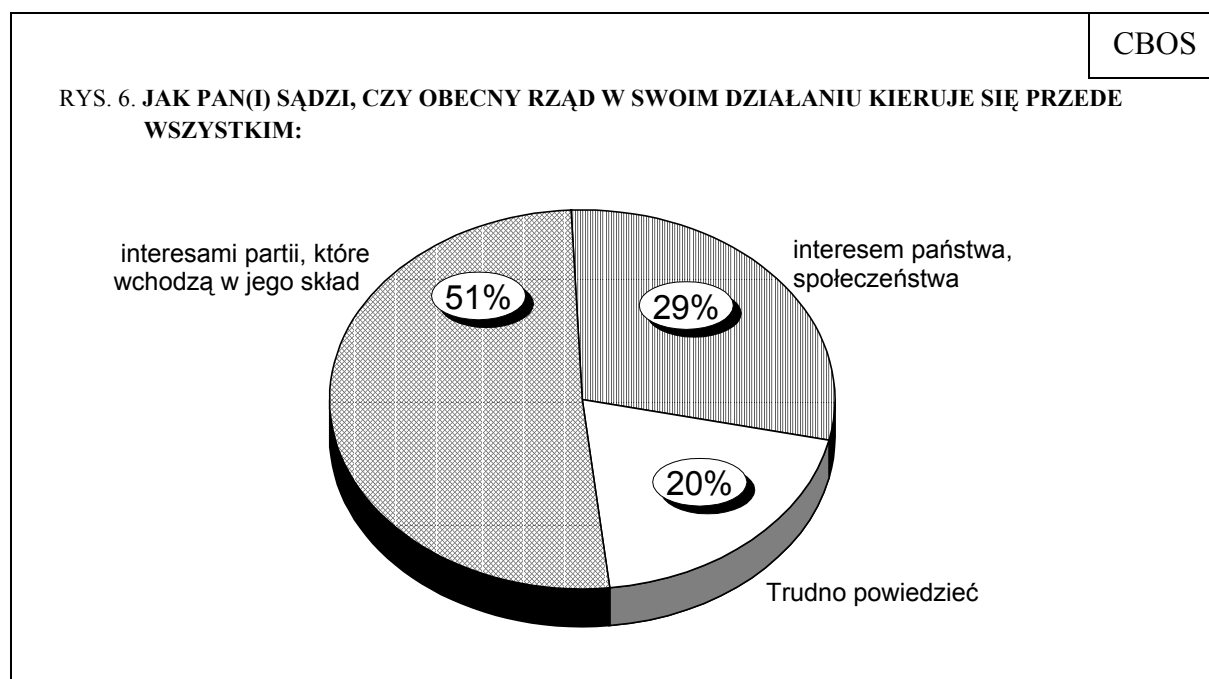
Ocena taka jest zrelatywizowana do oczekiwań, które mogły być różne u różnych respondentów. „Tak, jak się spodziewałem” co innego znaczy dla badanych, którzy głosowali na partie współtworzące koalicję rządową, a co innego dla wyborców partii opozycyjnych, którzy swoje oczekiwania wobec rządu SDL-UP-PSL wyrazili w głosowaniu.

Tabela 9

Elektoraty partii i ugrupowań politycznych*	Czy rząd Leszka Millera rządzi lepiej czy gorzej, niż się Pan(i) spodziewał(a)?			
	Lepiej	Tak jak się spodziewałem(a)m	Gorzej	Trudno powiedzieć
	w procentach			
SLD-UP	9	52	22	17
PSL	7	56	31	6
Samoobrona	2	39	45	14
PO	4	48	30	18
PiS**	0	44	37	19
LPR**	0	24	53	23
Nieuczestniczący w wyborach	7	37	31	25
*Określone na podstawie odpowiedzi dotyczących głosowania w ostatnich wyborach parlamentarnych				
**Ze względu na małą liczebność osób deklarujących głosowanie na te ugrupowania dane te należy traktować ostrożnie				

Okazuje się, że zawiedziony rządami obecnego gabinetu czuje się co piąty wyborca SLD-UP i niemal co trzeci głosujący na PSL. Rozczarowana jest również co trzecia osoba niebiorąca udziału w wyborach. Interesujące jest, że stwierdzenie, iż rząd ten rządzi „gorzej, niż się spodziewałem”, najczęściej, znacznie częściej niż w innych grupach społecznych, można usłyszeć od rolników. Natomiast jedynymi grupami, w których opinie „lepiej, niż się spodziewałem” występują częściej niż sporadycznie, są robotnicy, zwłaszcza niewykwalifikowani.

Wśród badanych wyraźnie dominuje przekonanie, że rząd Leszka Millera w swoim działaniu kieruje się raczej interesami partii, które wchodzi w jego skład, niż interesem państwa.

Przekonanie, że obecny rząd ma przede wszystkim na uwadze interes państwa, dominuje wśród wyborców partii koalicyjnych, podczas gdy wśród zwolenników partii opozycyjnych zdecydowanie przeważa odmienna opinia.

Tabela 10

Elektoraty partii i ugrupowań politycznych*	Jak Pan(i) sądzi, czy obecny rząd w swoim działaniu kieruje się przede wszystkim:		
	interese państwa, społeczeństwa	interesami partii, które wchodzi w jego skład	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD-UP	50	34	16
PSL	49	31	20
Samobrona	17	77	6
PO	16	76	8
PiS**	21	63	16
LPR**	5	76	19
Nieuczestniczący w wyborach	20	52	28
*Określone na podstawie odpowiedzi dotyczących głosowania w ostatnich wyborach parlamentarnych			
**Ze względu na małą liczebność osób deklarujących głosowanie na te ugrupowania dane te należy traktować ostrożnie			

Wśród badanych przeważa przekonanie, że współpraca między partiami wchodzącymi w skład koalicji rządowej układa się dobrze (46% wobec 31% oceniających ją negatywnie). Współpracę w koalicji lepiej oceniają wyborcy PSL niż ci, którzy głosowali na SLD-UP. Natomiast opinie elektoratów partii opozycyjnych są w tej sprawie podzielone.

Tabela 11

Elektoraty partii i ugrupowań politycznych*	Jak Pan(i) ocenia, czy współpraca między partiami wchodzącymi w skład koalicji rządowej układa się dobrze czy źle?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD-UP	58	31	11
PSL	64	19	17
Samobrona	40	29	31
PO	48	43	9
PiS**	42	39	19
LPR**	37	42	21
Nieuczestniczący w wyborach	41	30	29
*Określone na podstawie odpowiedzi dotyczących głosowania w ostatnich wyborach parlamentarnych			
**Ze względu na małą liczebność osób deklarujących głosowanie na te ugrupowania dane te należy traktować ostrożnie			

Bardzo dobrze oceniana jest natomiast współpraca pomiędzy rządem a prezydentem. Trzy czwarte badanych (76%) jest zdania, iż układa się ona dobrze, w tym 17% twierdzi, że bardzo dobrze. Negatywnie ocenia tę współpracę tylko 8% ankietowanych.

PLUSY I MINUSY RZĄDU LESZKA MILLERA

Badanych zapytaliśmy również, co - ich zdaniem - można zaliczyć na plus, a co na minus pierwszych trzech miesięcy działalności rządu Leszka Millera. Było to pytanie otwarte, a więc respondenci mogli swobodnie formułować wypowiedzi, które następnie pogrupowaliśmy w ogólniejsze kategorie.

ODPOWIEDZI OGÓŁU ANKIETOWANYCH

CBOS	
Co, Pana(i) zdaniem, można zaliczyć na plus, a co na minus pierwszych trzech miesięcy działalności rządu Leszka Millera?	
Na plus zaliczam	
Wysiłki w kierunku ratowania finansów państwa, ustabilizowania ich, także oszczędności i ograniczenia w administracji	11%
Styl rządzenia - kompetencja, fachowość, zdecydowanie, sprawność, dobra współpraca w koalicji	10%
Działania zmierzające do poprawy sytuacji gospodarczej, program naprawy gospodarki	8%
Postęp w negocjacjach z UE, większa elastyczność	5%
Naprawianie błędów poprzedników - ogólnie i szczegółowo (działania w kierunku poprawy opieki zdrowotnej, przywrócenie starej matury)	4%
Dobra, wiarygodna polityka informacyjna - „mówienie społeczeństwu prawdy”, „potrafi dotrzeć do społeczeństwa”, „otwartość w kontaktach z ludźmi”	3%
Otwarcie na Wschód, poprawa stosunków z Rosją	3%
„Dogadanie się” z Radą Polityki Pieniężnej, obniżka stóp procentowych	3%
Działania na rzecz tworzenia miejsc pracy, walki z bezrobociem	3%
Inne szczegółowe	5%
Za krótki okres, by coś powiedzieć	6%
Nie wiem, trudno powiedzieć	26%
Nie ma plusów, „nie widzę ich”, „na razie nic się nie zmieniło”	32%
Odsetki nie sumują się do 100, gdyż badani mogli wymieniać kilka kwestii.	

ODPOWIEDZI OGÓŁU ANKIETOWANYCH

Na minus zaliczam	
Brak poprawy na rynku pracy, działań w tym kierunku, wzrost bezrobocia	17%
Zmniejszenie/odebranie ulg w komunikacji, podwyżki cen biletów	14%
Skrócenie urlopów macierzyńskich, zabranie zasiłku porodowego, świadczeń rodzinnych	10%
Polityka podatkowa - ogólnie i szczegółowo: zamrożenie progów, odbieranie ulg, oprocentowanie oszczędności	10%
Ogólnie - „brak troski o zwykłych ludzi”, zamrożenie środków na pomoc socjalną, „obcinanie świadczeń społecznych”	9%
Brak wiarygodności - niewypełnianie obietnic, niedotrzymywanie słowa, „co innego mówią, a co innego robią”, „dużo mówią, mało robią”	7%
Naprawa finansów, „łatanie dziury” kosztem najbiedniejszych	6%
Brak poprawy, stagnacja, „brak wizji”, „upadająca gospodarka”	5%
Za duże ustępstwa na rzecz UE	5%
Zamrożenie rent i emerytur, zasiłków przedemerytalnych, płac w oświacie i służbie zdrowia	4%
Niezgoda w rządzie, koalicji, zły wybór koalicjantów	3%
Układy z Samoobroną, wybór Andrzeja Leppera na wicemarszałka, kłótnie w Sejmie	3%
Kierowanie się interesem partii, a nie ludzi, społeczeństwa, państwa, obsadzanie stanowisk swoimi ludźmi	3%
Zbyt pochopna rezygnacja z reform - ogólnie i szczegółowo (sprawa matur, bałagan w służbie zdrowia)	2%
Inne szczegółowe	9%
Za krótki okres, by coś powiedzieć	5%
Nie wiem, trudno powiedzieć	20%
Nie ma minusów, „nie widzę ich”	7%
Odsetki nie sumują się do 100, gdyż badani mogli wymieniać kilka kwestii.	

Co trzeci badany nie dostrzega plusów w dotychczasowej działalności rządu Leszka Millera, a co czwarty - nie potrafi odpowiedzieć na to pytanie. W sumie ponad połowa ankietowanych nie umiała wskazać plusów, ale tylko 6% odpowiedziało wprost, że jest to za krótki okres, by można było dokonywać ocen. Jednocześnie około jednej trzeciej respondentów nie wskazało żadnych minusów, lecz tylko 7% odpowiedziało wprost: „nie dostrzegam ich”. Może się to wydawać zaskakujące przy jednocześnie wyrażanym dość dużym poparciu dla rządu. Należy jednak pamiętać, że ludziom łatwiej artykułować to, co ich boli, trzeba też zauważyć, iż liczba stwierdzeń „nie widzę plusów” odpowiada mniej więcej liczbie badanych negatywnie oceniających całokształt działalności rządu.

Ogólnie można powiedzieć, że rząd Leszka Millera jest doceniany przede wszystkim za styl rządzenia i wysiłki, podejmowane w celu ratowania finansów państwa oraz gospodarki. Inne plusy wymieniane były już bardzo rzadko, przy czym warto zwrócić uwagę, że rokowania z Unią Europejską zapisywane były dokładnie tak samo często po stronie plusów - jako uelastycznienie stanowiska, dokonanie postępu w negocjacjach, jak po stronie minusów - jako nadmierna ustępliwość.

Krytyka działań rządu dotyczy przede wszystkim ograniczania lub odbierania różnego rodzaju świadczeń - ulg komunikacyjnych, urlopów macierzyńskich itp., co znalazło wyraz także w stwierdzeniach ogólnych, że rząd przerzuca koszty naprawy sytuacji na najbiedniejszych. Po stronie minusów zapisywano rządowi także sytuację na rynku pracy i brak widocznych działań w kierunku jej poprawy (nie widzi takich działań 17% badanych, a 3% dostrzega je i zapisuje po stronie plusów). Często pojawiała się także krytyka polityki podatkowej. Niewypełnianie obietnic i ogólnie brak wiarygodności znalazły się dwukrotnie częściej po stronie minusów niż wiarygodność po stronie plusów.

Poparcie dla rządu i premiera od grudnia ubiegłego roku utrzymuje się na tym samym poziomie - zwolennicy rządu przeważają nad przeciwnikami, a zadowoleni z osoby premiera nad niezadowolonymi. Powoli, ale systematycznie wzrasta natomiast liczba negatywnych ocen całokształtu działalności rządu - zrównała się już niemal z liczbą ocen pozytywnych.

W stosunku do oczekiwań wyrażanych tuż po utworzeniu rządu Leszka Millera obecnie wzrosła liczba opinii, że ten rząd jest taki sam jak rząd Jerzego Buzka - „ani lepszy, ani gorszy”. Nadal jednak przeważa przekonanie, że jest on lepszy od poprzedniego gabinetu.

Rząd Leszka Millera doceniany jest przede wszystkim za styl rządzenia i wysiłki podejmowane w celu ratowania finansów państwa, natomiast krytykowany za ograniczenie lub odbieranie różnego rodzaju świadczeń oraz brak wyraźnych działań zmierzających do poprawy sytuacji na rynku pracy.

Opracował

Michał STRZESZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Stosunek do rządu

	(%)				
	Zwolennicy	Przeciwnicy	Obojętni	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	36	27	31	6	953
Płeć					
Mężczyźni	42	27	26	5	455
Kobiety	32	27	35	7	497
Wiek					
18-24 lat	34	26	40	1	147
25-34	30	29	32	9	172
35-44	32	32	29	6	181
45-54	41	26	29	5	179
55-64	45	26	20	8	133
65 lat i więcej	39	21	34	6	140
Miejsce zamieszkania					
Wieś	34	27	33	6	348
Miasto do 20 tys.	35	18	42	5	102
20-100 tys.	34	26	32	7	200
101-500 tys.	40	26	27	7	180
501 tys. i więcej mieszk.	42	35	19	4	122
Wykształcenie					
Podstawowe	33	22	37	8	248
Zasadnicze zawodowe	33	24	35	7	295
Średnie	40	30	26	4	321
Wyższe	45	38	14	3	90
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	38	39	20	3	53
Prac. umysł. niż. szczebla	39	32	23	6	86
Pracownicy fiz.- umysł.	35	23	36	7	91
Robotnicy wykwalifikowani	36	16	39	10	61
Robotnicy niewykwalifik.	18	28	42	12	27
Rolnicy	36	30	24	9	48
Pracujący na własny rach.	28	43	29	0	48
Bierni zawodowo					
Renciści	36	28	30	6	96
Emeryci	50	19	25	6	185
Uczniowie i studenci	43	27	30	0	71
Bezrobotni	22	30	42	6	144
Gospodynie domowe i inni	36	23	28	12	40
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	44	25	23	8	144
spółce właścicieli	37	30	31	1	54
prywatnych i państwa	28	30	36	6	188
sekt. pryw. poza rolnict.	32	32	29	7	60
prywatnym gosp. rolnym					
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	29	28	35	8	116
300-399	30	27	37	7	81
400-599	40	20	34	6	165
600-800	39	29	30	2	147
Powyżej 800 zł	51	27	21	2	156
Ocena własnych war. mater.					
Złe	27	31	35	7	290
Średnie	37	25	31	6	431
Dobre	46	25	24	5	232
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	26	26	42	5	66
Raz w tygodniu	32	31	31	6	455
1-2 razy w miesiącu	43	23	28	6	171
Kilka razy w roku	42	19	33	5	177
W ogóle nie uczestniczy	44	29	18	8	83
Poglądy polityczne					
Lewica	68	12	17	3	310
Centrum	33	26	33	4	243
Prawica	16	56	26	2	179
Trudno powiedzieć	12	22	51	15	219

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	41	39	20	954
Płeć				
Mężczyźni	46	38	16	455
Kobiety	36	40	24	499
Wiek				
18-24 lat	47	35	18	147
25-34	38	44	18	172
35-44	37	44	19	182
45-54	41	42	17	179
55-64	45	36	19	133
65 lat i więcej	39	31	30	140
Miejsce zamieszkania				
Wies	37	39	24	348
Miasto do 20 tys.	33	47	20	102
20-100 tys.	42	35	23	200
101-500 tys.	48	37	15	180
501 tys. i więcej mieszk.	50	41	9	124
Wykształcenie				
Podstawowe	32	39	29	248
Zasadnicze zawodowe	39	43	18	295
Średnie	46	35	19	321
Wyższe	56	39	5	91
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	47	46	7	53
Prac. umysł. niż. szczebla	43	48	9	87
Pracownicy fiz.-umysł.	47	30	22	91
Robotnicy wykwalifikowani	48	34	18	61
Robotnicy niewykwalifik.	30	58	12	27
Rolnicy	31	50	20	48
Pracujący na własny rach.	29	50	21	48
Bierni zawodowo				
Rencisci	32	45	23	96
Emeryci	49	27	24	185
Uczniowie i studenci	52	26	22	71
Bezrobotni	31	47	22	144
Gospodynie domowe i inni	39	34	26	40
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	52	36	13	145
społce właścicieli				
prywatnych i państwa	33	53	14	54
sekt. pryw. poza rolnict.	41	42	17	188
prywatnym gosp. rolnym	28	49	24	60
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	30	49	21	116
300-399	33	41	26	81
400-599	43	32	24	165
600-800	43	40	17	148
Powyezj 800 zł	53	36	11	156
Ocena własnych war. mater.				
Złe	30	49	21	291
Średnie	42	34	23	431
Dobre	52	35	13	232
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	31	37	33	66
Raz w tygodniu	36	41	22	455
1-2 razy w miesiącu	51	34	15	171
Kilka razy w roku	42	39	19	178
W ogóle nie uczestniczy	53	39	8	83
Poglądy polityczne				
Lewica	68	21	11	310
Centrum	40	43	17	243
Prawica	27	57	17	180
Trudno powiedzieć	17	46	37	219

Tabela 3. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Leszek Miller?

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	47	30	23	953
Płeć				
Mężczyźni	53	29	18	455
Kobiety	42	30	28	497
Wiek				
18-24 lat	50	25	26	147
25-34	46	26	28	172
35-44	42	34	25	181
45-54	50	33	17	179
55-64	49	32	18	133
65 lat i więcej	47	29	24	140
Miejsce zamieszkania				
Wies	47	29	24	348
Miasto do 20 tys.	42	32	25	102
20-100 tys.	45	29	26	200
101-500 tys.	48	32	19	180
501 tys. i więcej mieszk.	53	28	19	122
Wykształcenie				
Podstawowe	41	29	30	248
Zasadnicze zawodowe	50	28	22	295
Średnie	48	29	23	321
Wyższe	52	37	11	90
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	46	45	9	53
Prac. umysł. niż. szczebla	47	29	24	86
Pracownicy fiz.-umysł.	46	20	34	91
Robotnicy wykwalifikowani	54	27	20	61
Robotnicy niewykwalifik.	36	44	20	27
Rolnicy	58	24	17	48
Pracujący na własny rach.	36	45	19	48
Bierni zawodowo				
Renciści	46	37	17	96
Emeryci	55	25	21	185
Uczniowie i studenci	53	32	15	71
Bezrobotni	35	31	34	144
Gospodynie domowe i inni	47	19	34	40
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	48	33	19	144
społce właścicieli				
prywatnych i państwa	39	34	27	54
sekt. pryw. poza rolnict.	45	29	25	188
prywatnym gosp. rolnym	56	24	19	60
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	44	32	24	116
300-399	43	32	25	81
400-599	47	24	28	165
600-800	50	23	27	147
Powżej 800 zł	57	27	16	156
Ocena własnych war. mater.				
Złe	38	34	28	290
Średnie	50	28	22	431
Dobre	54	27	19	232
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	32	27	41	66
Raz w tygodniu	42	35	23	455
1-2 razy w miesiącu	52	27	20	171
Kilka razy w roku	58	19	23	177
W ogóle nie uczestniczy	54	29	17	83
Poglądy polityczne				
Lewica	79	11	10	310
Centrum	48	30	22	243
Prawica	21	65	14	179
Trudno powiedzieć	24	27	49	219

Tabela 4. Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Leszka Millera od czasu objęcia przezeń władzy?

	(%)			
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	37	35	27	953
Płeć				
Mężczyźni	41	34	25	455
Kobiety	34	36	29	497
Wiek				
18-24 lat	44	28	27	147
25-34	32	37	31	172
35-44	31	38	31	181
45-54	35	37	28	179
55-64	43	37	20	133
65 lat i więcej	42	34	25	140
Miejsce zamieszkania				
Wieś	32	38	30	348
Miasto do 20 tys.	33	37	30	102
20-100 tys.	41	29	29	200
101-500 tys.	40	34	25	180
501 tys. i więcej mieszk.	43	38	19	122
Wykształcenie				
Podstawowe	34	37	29	248
Zasadnicze zawodowe	37	33	30	295
Średnie	39	36	25	321
Wyższe	38	37	24	90
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	38	42	20	53
Prac. umysł. niż. szczebla	25	43	33	86
Pracownicy fiz.-umysł.	37	30	33	91
Robotnicy wykwalifikowani	52	20	28	61
Robotnicy niewykwalifik.	29	41	31	27
Rolnicy	29	36	36	48
Pracujący na własny rach.	19	51	31	48
Bierni zawodowo				
Renciści	37	38	25	96
Emeryci	48	30	22	185
Uczniowie i studenci	54	21	24	71
Bezrobotni	26	45	29	144
Gospodynie domowe i inni	38	35	26	40
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	40	29	31	144
społce właścicieli				
prywatnych i państwa	29	41	30	54
sekt. pryw. poza rolnict.	34	38	28	188
prywatnym gosp. rolnym	29	38	34	60
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	23	42	34	116
300-399	35	36	29	81
400-599	40	31	29	165
600-800	39	39	22	147
Powżej 800 zł	52	33	15	156
Ocena własnych war. mater.				
Źle	27	43	30	290
Średnie	37	34	28	431
Dobre	49	28	23	232
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	32	38	30	66
Raz w tygodniu	31	39	30	455
1-2 razy w miesiącu	52	28	20	171
Kilka razy w roku	41	30	29	177
W ogóle nie uczestniczy	41	37	22	83
Poglądy polityczne				
Lewica	65	14	20	310
Centrum	35	41	24	243
Prawica	18	60	22	179
Trudno powiedzieć	17	39	44	219

Tabela 5. Czy po pierwszych trzech miesiącach działalności rządu Leszka Millera odnosi Pan(i) wrażenie, że jest to rząd: 1 - lepszy od poprzedniego; 2 - taki sam - ani lepszy, ani gorszy; 3 - gorszy od poprzedniego

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	42	36	10	12	953
Płeć					
Meżczyźni	50	32	9	10	455
Kobiety	35	40	12	13	497
Wiek					
18-24 lat	48	35	3	14	147
25-34	40	40	10	10	172
35-44	35	38	13	14	181
45-54	44	34	14	7	179
55-64	45	36	10	9	133
65 lat i więcej	41	33	12	14	140
Miejsce zamieszkania					
Wies	40	37	10	13	348
Miasto do 20 tys.	35	37	11	17	102
20-100 tys.	44	30	12	14	200
101-500 tys.	48	36	10	5	180
501 tys.i więcej mieszk.	42	40	8	10	122
Wykształcenie					
Podstawowe	35	40	9	16	248
Zasadnicze zawodowe	44	33	11	11	295
Średnie	45	35	10	10	321
Wyższe	46	35	11	8	90
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	36	41	11	11	53
Prac.umysł.niz.szczebła	40	42	11	7	86
Pracownicy fiz.-umysł.	38	39	8	15	91
Robotnicy wykwalifikowani	51	26	7	16	61
Robotnicy niewykwalifik.	31	51	14	4	27
Rolnicy	50	37	4	10	48
Pracujący na własny rach.	42	26	21	11	48
Bierni zawodowo					
Renciści	38	42	14	6	96
Emeryci	51	31	7	12	185
Uczniowie i studenci	50	29	5	16	71
Bezrobotni	30	43	15	12	144
Gospodynie domowe i inni	43	22	16	18	40
Pracuje w:					
inst. państw. publicznej	43	35	10	12	144
społce właścicieli					
prywatnych i państwa	33	42	10	15	54
sekt. pryw. poza rolnict.	41	37	11	10	188
prywatnym gosp. rolnym	47	41	4	8	60
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	39	35	16	10	116
300-399	35	42	8	14	81
400-599	43	36	6	15	165
600-800	46	36	8	11	147
Powyżej 800 zł	50	34	11	4	156
Ocena własnych war. mater.					
Złe	34	41	13	13	290
Średnie	42	37	9	12	431
Dobre	53	28	10	9	232
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	30	46	12	12	66
Raz w tygodniu	36	39	13	12	455
1-2 razy w miesiącu	49	33	8	10	171
Kilka razy w roku	53	27	6	15	177
W ogóle nie uczestniczy	48	35	10	7	83
Poglądy polityczne					
Lewica	70	20	4	7	310
Centrum	38	42	10	10	243
Prawica	24	45	23	8	179
Trudno powiedzieć	22	45	11	22	219

Tabela 6. Czy, Pana(i) zdaniem, rząd Leszka Millera rządzi lepiej czy gorzej, niż się Pan(i) spodziewał(a)? 1 - Lepiej, niż się spodziewałem(am); 2 - Mniej więcej tak samo jak się spodziewałem(am); 3 - Gorzej, niż się spodziewałem(am)

	(%)				
	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	6	43	30	21	954
Płeć					
Mężczyźni	7	44	29	20	455
Kobiety	5	42	31	22	499
Wiek					
18-24 lat	8	38	25	29	147
25-34	4	51	22	23	172
35-44	5	38	35	22	182
45-54	6	42	39	12	179
55-64	9	47	25	19	133
65 lat i więcej	7	41	31	21	140
Miejsce zamieszkania					
Wieś	6	39	33	21	348
Miasto do 20 tys.	8	40	31	21	102
20-100 tys.	8	38	32	22	200
101-500 tys.	7	46	25	22	180
501 tys. i więcej mieszk.	3	60	22	16	124
Wykształcenie					
Podstawowe	5	41	30	25	248
Zasadnicze zawodowe	8	37	31	25	295
Średnie	5	45	31	19	321
Wyższe	5	62	23	6	91
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	0	56	34	10	53
Prac. umysł. niż. szczebla	4	53	28	15	87
Pracownicy fiz.-umysł.	4	37	28	31	91
Robotnicy wykwalifikowani	12	36	28	24	61
Robotnicy niewykwalifik.	18	39	27	16	27
Rolnicy	5	39	44	12	48
Pracujący na własny rach.	5	51	35	9	48
Bierni zawodowo					
Renciści	6	40	35	18	96
Emeryci	9	46	26	19	185
Uczniowie i studenci	6	48	17	28	71
Bezrobotni	5	33	34	27	144
Gospodynie domowe i inni	2	41	28	29	40
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	5	47	28	19	145
społce właścicieli					
prywatnych i państwa	2	49	28	20	54
sekt. prywat. poza rolnict.	8	45	30	17	188
prywatnym gosp. rolnym	6	41	38	16	60
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	7	32	37	25	116
300-399	12	31	40	17	81
400-599	4	44	27	24	165
600-800	7	42	31	20	148
Powyżej 800 zł	7	56	31	6	156
Ocena własnych war. mater.					
Złe	6	29	41	24	291
Średnie	5	47	25	23	431
Dobre	8	52	25	14	232
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	5	36	25	34	66
Raz w tygodniu	4	42	31	22	455
1-2 razy w miesiącu	9	49	29	14	171
Kilka razy w roku	7	40	31	22	178
W ogóle nie uczestniczy	10	46	28	16	83
Poglądy polityczne					
Lewica	12	53	22	14	310
Centrum	6	45	34	15	243
Prawica	4	42	38	16	180
Trudno powiedzieć	2	28	30	40	219